

Exportní financování

Petr Šmerkl, Ondřej Bartoň

7. dubna 2022

Úvod

□ Hlavní okruhy:

- Nejběžnější typy produktů exportního financování
- Nejčastější praktické problémy při sjednávání i čerpání
- Nejvýznamnější aktéři transakcí
- Sankce
- Role exportních pojišťoven

□ Mimo rozsah prezentace:

- Jiné formy financování (např. dluhopisy)

Účel

□ Pro exportéra a importéra:

- Získání finančních prostředků k realizaci projektu

□ Pro financující banku:

- Řádné splacení úvěru => snaha o minimalizaci rizik, např. prostřednictvím:
 - Smluvní dokumentace (úvěrová smlouva, zajištění)
 - Solventnost importéra (stát vs. malý lokální podnik)
 - „Bankabilita“ smlouvy o vývozu
 - Revize finančních modelů či zpráv externích poradců
 - Pojištění u exportní pojišťovny
- Závislost na povaze vývozu (vývoz hotových výrobků x výstavba továrny na zelené louce)
- **Financování může být kritérium z pohledu odběratele**

Přehled produktů

Existuje řada produktů pokrývajících exportní vztahy, např.:

❑ Odběratelský úvěr

- Úvěrová smlouva mezi bankou a dovozcem, čerpání přímo vývozci; dovozce následně splácí úvěr bance
- Umožňuje zajištění větších dodávek, které by dovozce nebyl schopen sám financovat
- Platba přímo vývozci omezuje rizika pro vývozce

❑ Nepřímý odběratelský úvěr

- Příjemcem je místní banka dovozce
- Relevantní zejména v situacích, kdy dovozce není bance dostatečně znám

► Přehled produktů

- ❑ Dodavatelský úvěr
 - Poskytovaný vývozci za účelem profinancování pohledávek vůči dovozci
 - Splátky úvěru z plateb za dodané zboží či služby
- ❑ Před-exportní úvěr
 - Za účelem financování nákupu materiálu, surovin, nástrojů pro realizaci zakázky, atd.
- ❑ Bankovní záruky / akreditivy
 - Rámce pro jejich vydávání
- ❑ Jiné atypické struktury

Klíčoví aktéři

- Exportér
 - Importér
 - Financující banka / banky
 - (...)
 - Exportní pojišťovna
 - Státní orgány
 - Právní poradci
 - Techničtí poradci
 - Inspekční společnosti
 - Poradci pro pojištění
-
- Množství aktérů a rozsah jejich zapojení se úměrně zvyšuje s komplexitou transakce
=> vyšší náklady (finanční, časové, organizační)

Sankce

- ❑ V současnosti se mění prakticky na denní bázi
- ❑ Komplikované zejména z následujících důvodů:
 - Rozdílné sankčním autority (EU, USA, VB, ...)
 - Rozdílný rozsah sankcí co se týče osob / států / sektorů / zakázaných aktivit – tj. i zařazení konkrétní osoby na sankční seznam neznamená (nutně) zákaz všech transakcí s takovou osobou
 - Výklad některých sankcí nemusí být jednoznačný, zejména pro osoby, které se problematice systematicky nevěnují -> nutnost konzultací se specialisty
- ❑ Banky jsou k tomuto obecně velmi citlivé + mohou aplikovat přísnější standardy než samotný exportér – typicky ve vztahu k sankcím USA.
- ❑ V nejhorším případě mohou vést až k akceleraci úvěrů

Financování

- ❑ Důležité otevřít diskusi s financujícími bankami co nejdříve, ideálně před podpisem smlouvy o vývozu
- ❑ Banky mohou poskytnout cenné vstupy ke struktuře transakce a zahájit i její vnitřní posuzování
- ❑ Exportéři se často obracejí na banky poměrně pozdě a až v pokročilé fázi

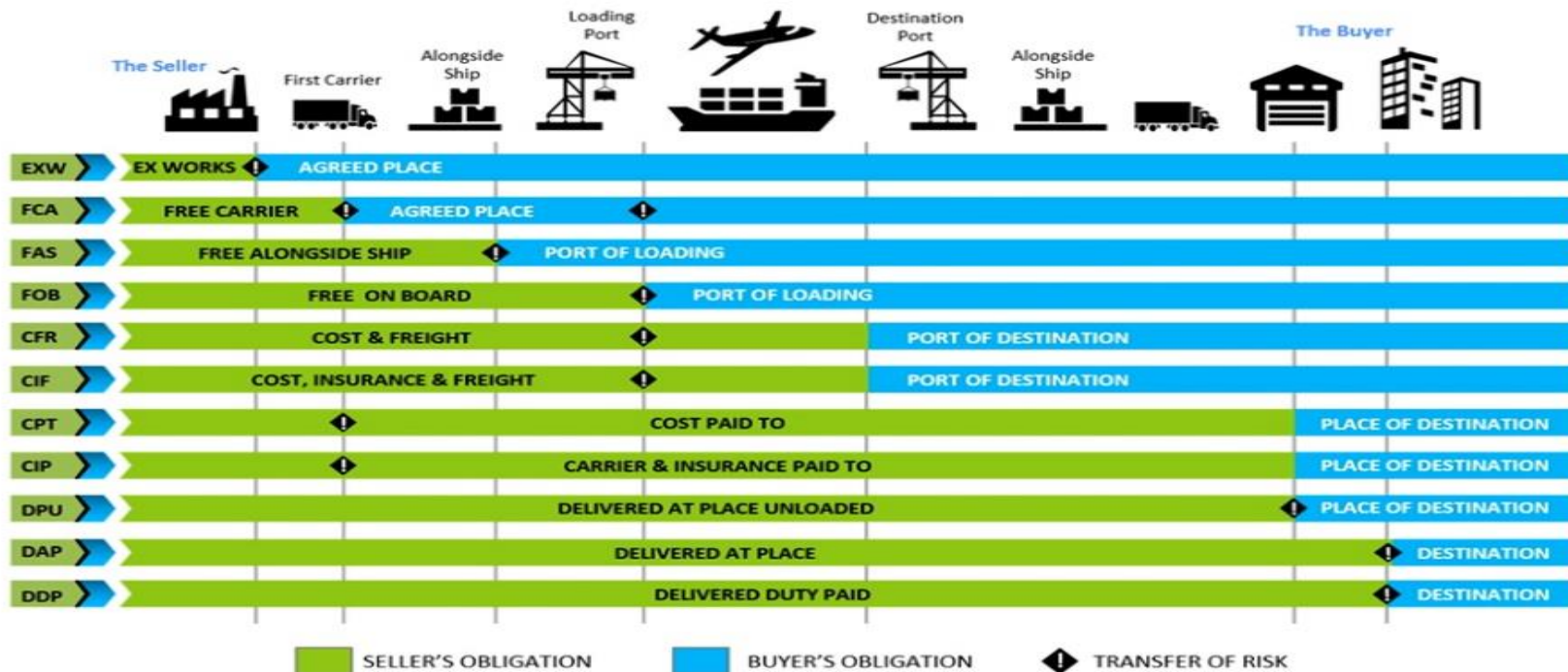
Smlouva o vývozu z pohledu banky

- Rozsah revize dle typu financování, typu vývozu a typu smlouvy o vývozu
 - Specifikace předmětu dodávky
 - Harmonogram plateb, milníky
 - Předání / převzetí dodávky
 - Záruky a podmínky jejich vystavení / čerpání
 - Řídící právo (!)
 - Elektronické podpisy (?)

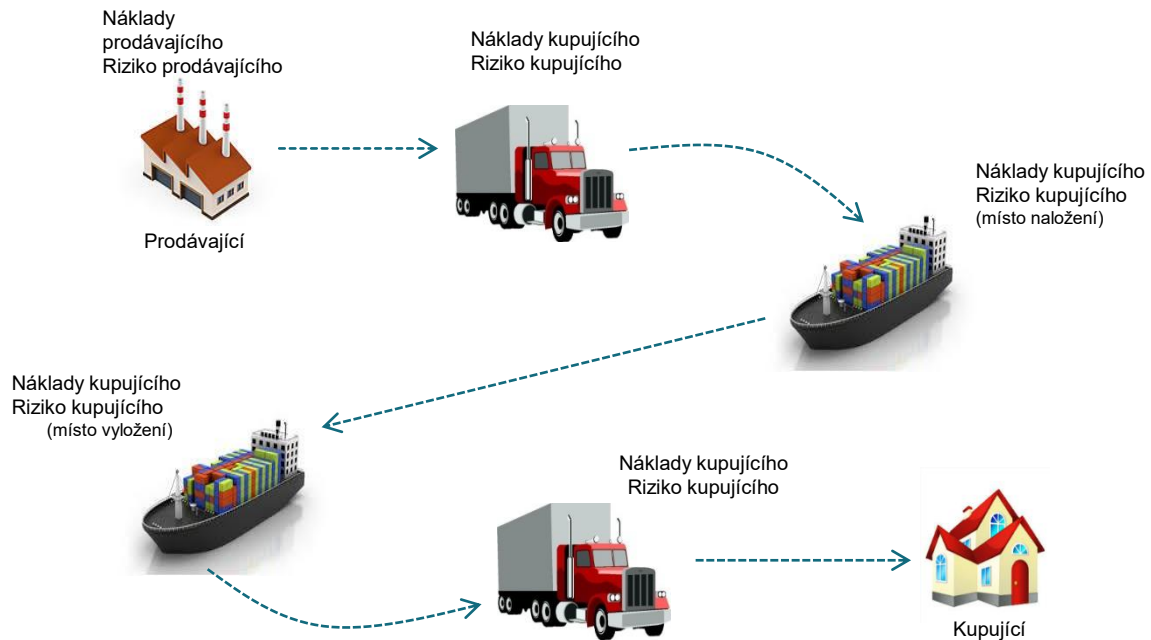
Dodací podmínky (INCOTERMS)

INCOTERMS 2020

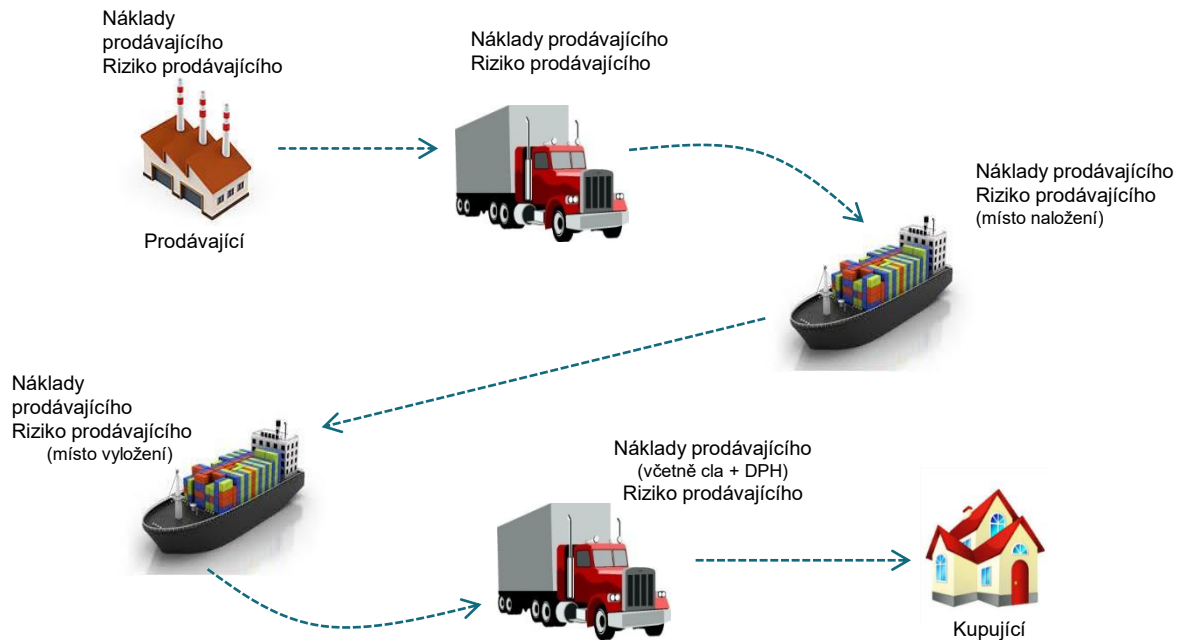
Point of Delivery and Transfer of Risk

Ex Works (EXW)

Deliver Duty Paid (DDP)

Volba práva/volba sudiště

- ❑ Smlouvy o vývozu
- ❑ Úvěrové smlouvy
- ❑ Zajišťovací smlouvy
- ❑ Ručení suverénů

Průběh a mechanika čerpání

- ❑ Žádost o čerpání odběratelského úvěru
- ❑ Prominutí splnění podmínek čerpání (?)
- ❑ Financování záloh na kupní cenu u odběratelského úvěru
- ❑ Odkládací nebo jiné podmínky čerpání v pojistné smlouvě s EGAP

Kde mohou vzniknout problémy

- ❑ Na straně vývozce nebo dovozce
- ❑ Na straně subdodavatele vývozce nebo dovozce
- ❑ Na straně EGAP
- ❑ Na straně financující banky
- ❑ **Praxe potvrzuje, že bez ohledu na čí straně problémy vzniknou, vždy mají dopad na všechny aktéry**

Financování suverénů

- ❑ Stát vs. státem vlastněný podnik vs. jiná entita
- ❑ Nutno zohlednit specifickou dynamiku jednání se státem
- ❑ Pozor na změny na poslední chvíli (!)

Pojištění EGAP

- ❑ Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s.
- ❑ Podpora českého vývozu, vlastněná a financovaná státem
- ❑ Pojištění úvěru
 - politická a komerční rizika
 - EGAP zpravidla přebírá 75% - 95% rizika
- ❑ Další pojistné produkty

Pojištění EGAP II

- OECD konsenzus, zákon č. 58/1995 Sb. o podpořeném financování
- Výhody
 - snižuje rizikovost úvěru pro banku (vliv na financovatelnost projektu, výši a tenor úvěru, rozsah zajištění, atp.)
 - umožňuje financování do exotičtějších jurisdikcí
 - nižší marže vs. pojistné ?

Pojištění EGAP III

□ Dodatečná omezení při pojištění EGAP

- omezení plynoucí z OECD – záloha, 85% hodnoty exportního kontraktu, financování místních nákladů, „starting point of credit“, maximální tenor... - pro úvěry s tenorem nad 2 roky
- český podíl, český vývozce
- požadavky EGAP – podmínky čerpání, zajištění, due diligence, inspekční společnost, etc.
- časový faktor

Namísto závěrů...

- ❑ Nebojte se zapojit právní a finanční tým od začátku – ušetří čas a stres
- ❑ Nebojte se exportovat – české společnosti mají zkušenosti a dobré renomé v zahraničí

Petr Šmerkl

Associate, Praha

T +420 255 771 295

E petr.smerkl@whitecase.com

Ondřej Bartoň

Associate, Praha

T +420 255 771 337

E ondrej.barton@whitecase.com

45

offices

31

countries

6

continents

Americas

Boston
Chicago
Houston
Los Angeles
Mexico City
Miami
New York
São Paulo
Silicon Valley
Washington, DC

Europe, Middle East and Africa

Abu Dhabi
Berlin
Bratislava
Brussels
Cairo
Doha
Dubai
Düsseldorf
Frankfurt
Geneva
Hamburg
Helsinki
Istanbul
Johannesburg
London
Madrid
Milan
Moscow
Muscat*
Nur-Sultan
Paris

Asia-Pacific

Beijing
Hong Kong
Jakarta*
Melbourne
Seoul
Shanghai
Singapore
Sydney
Tokyo

* Associated firm

Děkujeme za pozornost.